

Фоменко Владислава Анатоліївна,
студентка групи МЮД- 622
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

*Науковий керівник: начальник
відділу організації наукової роботи,
доктор філософських наук
Марченко О.В.*

МІСЦЕ ТА РОЛЬ ГЕНДЕРНОГО ВИХОВАННЯ В СИСТЕМІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ

Гендер – один із базових вимірів соціальної структури суспільства, який разом з іншими соціально-демографічними та культурними характеристиками (раса, клас, вік) організує соціальну систему. Соціальне відтворення гендерної свідомості на рівні індивідів підтримує засновану за ознакою статі соціальну структуру. Гендер надає соціально рольовий статус особистості, який визначає можливості в освіті, професійній діяльності, суспільному виробництві.

Наукові роботи успішно імплементуються у навчально-виховний процес ВНЗ. Педагоги усвідомлюють, що відсутність повноцінного гендерного виховання і статевої просвіти не лише приводить до відхилень у формуванні особистості, але й до невротичних порушень, нещасливих шлюбних стосунків у майбутньому. Гендерна тематика за останні роки у психолого-педагогічній науці набуває все більшої актуальності. Жорсткі стандарти традиційної культури щодо статевого виховання, які проводяться суспільством через навчальні заклади стають об'єктивною перешкодою для ефективної соціалізації молодого покоління. Сьогодні гендерний підхід орієнтований на формування й утвердження рівних, незалежних від статі можливостей самореалізації особистості в усіх сферах життєдіяльності.

Важливий внесок у розробку гендерного підходу в педагогічній освіті внесли: О.А.Вороніна (проблеми розробки теорії і методології гендерних досліджень, визначення місця та ролі гендерного виховання в системі професійної підготовки студентів); Л.В.Штильова (розробка методичних програм для вчителів з питань впровадження гендерної освіти і виховання в середній школі); І.С.Кльоцина (шляхи гендерної соціалізації особистості з урахуванням вікових особливостей, розробка практикуму з гендерної проблематики для студентів з метою подолання гендерних стереотипів). Гендерний підхід у процесі професійної підготовки майбутніх учителів врахований у дослідженнях С.Д. Матюшкової, Н.В.Смірної, Л.П. Шолохової, М.Т. Поливянної, О.В. Шнирової.

Гендерна педагогіка – це педагогічна система, яка враховує волевияв-

лення двох соціальних статей – жінок та чоловіків – у громадському суспільстві як рівних у можливостях і правах з урахуванням їх гендерних інтересів і потреб (Л. Смоляр).

Гендерне виховання конструюється на основі аналізу моделей гендерних взаємовідносин, що розвиваються та трансформуються в суспільстві. Гендерне виховання виходить із того, що людина - не абстрактна нейтральна цілісність, а жінка і чоловік, у їхній рівноправності, самовираженні й самоствердженні, що є найважливішим із соціальних орієнтирів у всіх сферах життя демократичного суспільства. Гендерне виховання - це цілеспрямований, організований і керований процес формування соціокультурних механізмів конструювання чоловічих і жіночих ролей, поведінки діяльності та психологічних характеристик особистості, запропонованих суспільством своїм громадянам залежно від їхньої біологічної статі. Гендерне виховання особистості здійснюється під впливом родини, освіти, засобів масової інформації, релігії, мистецтва, мови, правової та державної політики. Застосування гендерного підходу у формуванні гармонійно розвиненої особистості пропонує новий спосіб пізнання дійсності, в якому відсутні нерівність та ієрархія «чоловічого» та «жіночого».

Отже, процес гендерного виховання студентів - це цілеспрямований, організований і керований процес формування соціокультурних механізмів конструювання чоловічих і жіночих ролей, поведінки, діяльності та психологічних характеристик особистості, запропонованих суспільством своїм громадянам залежно від їхньої біологічної статі.

---

1. Митрофанова А.В. Гендерный подход к педагогике // Введение в гендерные исследования: Учеб. пособие / Под ред. И.В. Костиковой. - М.: Изд-во МГУ, 2000. - С. 201-215.

2. Гендерна педагогіка: Хрестоматія / Переклад з англ. В. Гайденко, А. Предборської; За ред. В. Гайденко. - Суми: ВТД «Університетська книга», 2006. - 315 с.

3. Нежинська О. О. Модель гендерної компетентності керівників загальноосвітніх навчальних закладів / О. О. Не-жинська; Університет менеджменту освіти АПН України, Асоц. Без перерв. освіти дорослих ; редкол.: О. Л. Ануфрієва та ін. ; голов. ред.. В. В. Олійник // Вісник післядипломної освіти: зб. наук. праць. — К. : Геопринт, 2008. — Вип. 10. — С. 212—219.